

τροφὴν. Εὐτυχῶς εἰς τὴν νῆσον ὑπῆρχον τάρανδοι, καὶ αὐτοὶ εἶχον τουφέκια. Ἐκυνήγησαν λοιπόν, ἐσκότωσαν ὡς δώδεκα τάρανδους καὶ ἐξήρανον τὸ κρέας των διὰ νὰ τὸ ἔχουν. Ἐπειτα ἐδιδρῶσαν τὴν καλύβην των, τὴν ὁποίαν εἶχον ὀλίγον χαλάσει αἱ τρικυμῖαι... Εἰς τὴν Σπιτζε-βέργην, καθὼς γνωρίζετε, δὲν ὑπάρχει οὔτε δένδρον οὔτε δενδράκι, ἀλλὰ τὰ βέυματα φέρουν ξύλα ἀπὸ ἄλλα μέρη, ἕως ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν.

— Ναι, διέκοψε λέγων ὁ Μαρσέλ, ὅστις προθύμως ἐξήταζε πᾶν ζήτημα ἀναγόμενον εἰς τὴν φυσικὴν ἢ εἰς τὴν γεωγραφίαν ἐκ τούτου δύναται μάλιστα ν' ἀποδειχθῆ ὅτι ὑπάρχει πρὸς βορρᾶν διάβασις τις μεταξὺ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ καὶ τοῦ Εἰρηνικοῦ. Ἐπεθύμουν νὰ ἴδω ἐν ἐκ τῶν τοιούτων ξύλων, τὰ ὁποῖα φέρονται ὑπὸ τοῦ βέυματος διὰ νὰ πεισθῶ, ἂν ἀληθῶς διακρίνει τις ἐπ' αὐτῶν, ὡς διατείνεται ὁ Σκορέσθης, κεντήματα εἰδους τινὸς ἐντόμων, μὴ ὑπαρχόντων εἰμὴ εἰς τὰς βορείους χώρας. Ἡ παρατήρησις αὕτη θὰ ἦεν σπουδαιότατη καὶ ἂν ποτὲ πλεύσω πρὸς τὸν ἀνταρκτικὸν πόλον, θὰ ἐπεθύμουν πολὺ νὰ κατορθώσω νὰ πιάσω, ὅπως τοῦτο συνέβη εἰς τινὰς φαλαινοθήρας, ἐν ἐκ τῶν κητωδῶν ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἔχουσι μὲν κτυπηθῆ πρότερον διὰ καμακίου εἰς τὰς βορείους θαλάσσας καὶ κατέφυγον ἔπειτα εἰς τὸν Εἰρηνικὸν ὠκεανόν. Ἀλλὰ μὲ συγχωρεῖς, ἀγαπητὲ Λάξ, διὰ τὴν διακοπὴν ταύτην ἐξακολούθησον, παρακαλῶ, διότι ἡ διήγησίς σου πολὺ μ' ἐνδιαφέρει.

— Ἐξακολουθῶ, εἶπεν ὁ Λάξ, ὅστις ἀφ' ὅτου εἶχεν ἐπιβῆ ἐπὶ τῆς *Ρόζας Μαρίας* εἶχε συνεθίσει εἰς τὰς τοιαύτας διακοπὰς τοῦ ὑποπλοιαρχοῦ.

Οἱ τέσσαρες Ῥώσσοι, περιπλανώμενοι, κητύχησαν νὰ εὑρωσιν ὀλίγα κομμάτια τοιούτων ξύλων καὶ κατόρθωσαν καὶ τὴν καλύβην των νὰ διορθώσωσι καὶ νὰ θερμανθῶσιν ὀλίγον. Πολλοὶ πλειότερον ὅμως ἐχάρησαν ὅτε εὑρον τὰ ναυᾶγια πλοίου τινος εἰς τὰ ὁποῖα ὑπῆρχον ὀλίγα καρφία καὶ ἄλλα σιδηρικά. Ἡ πυρῖτις των εἶχε τελειώσει καὶ ἠμπόρεσαν μὲ αὐτὰ τὰ καρφία νὰ κατασκευάσουν λόγχας. Τὰ ἄλλα σιδηρὰ τὰ μετεχειρίσθησαν ὡς σφυρία καὶ κατόρθωσαν, τέλος πάντων, ὡς καὶ τόξον νὰ σχηματίσουν. Οὕτω λοιπόν ὠπλισμένοι ἐσκότωσαν μίαν ἡμέραν μίαν ἄρκτον, ἡ ὁποία ἐπλησίαζεν εἰς τὸ οἰκημὰ των· τὸ κρέας τῆς τὸ εἶχον διὰ τροφήν, τὸ δέρμα τῆς δι' ἐνδυμασίαν καὶ μὲ τὰ νευρά τῆς ἔκαμον κλωστὰς.

— Ἡ ἱστορία αὕτη ὁμοιάζει πρὸς τὴν τοῦ Ῥοβινσῶν, εἶπεν ὁ Μαρσέλ.

— Ῥοβινσῶν, δὲν βαρύνεσθε! ἀπάντησεν ὁ Λάξ, ὁ ὁποῖος ἐπειράχθη τὴν διὰ τὴν νέαν διακοπὴν τοῦ Μαρσέλ καὶ τὴν ἐξέλαβε μάλιστα ὡς εἰρωνεῖαν. Ἐδιάβασα τὸν Ῥοβινσῶν, μεταφρασμένον σουηδικά, ἀλλὰ σὰς λέγω ὅτι αὐτὸς ὁ

Κύριος, ὁποῦ τὸν ἔκαμε, ἐνόμισε κουτοῦς ἐκείνου, ὁποῦ θὰ τὸν διαβάσουν. Ἐχει μέσα ἀρκετὰ ψεύδη, ἐνῶ ἐκεῖνα ὁποῦ σὰς διηγοῦμαι ἐγὼ εἶνε ἡ μόνη ἀλήθεια.

— Δὲν ἀμφιβάλλω, ὑπέλαβεν ὁ Μαρσέλ, διὰ νὰ καθησυχάσῃ τὸν Λάξ.

— Καὶ τέλος πάντων αὐτὸς ὁ Ῥοβινσῶν εἶχε ῥιφθῆ εἰς γῆν καρποφόρον, ὅπου κάλλιστα ἠμπόρει νὰ φυτεύσῃ ἔπειτα εἶχε παντὸς εἶδους σκευὴ κλπ.

— Μὲ συγχωρεῖς, φίλε μου, ὑπέλαβε πάλιν ὁ Μαρσέλ, ἔκαμα πολὺ κακὰ νὰ σὲ διακόψω ἄλλ' ἐξακολούθησον, θ' ἀκούω εἰς τὸ ἐξῆς μὲ ὅλην τὴν προσοχὴν.

— Ἦλθε λοιπόν ὁ χειμὼν, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ Λάξ ἡσυχος πλέον, ὁ μαῦρος, ὁ φοβερὸς χειμὼν τῶν πολικῶν χωρῶν! Οἱ δυστυχεῖς μας Ῥώσσοι, κλεισμένοι εἰς τὴν καλύβην των, ἐστέναζον διὰ τὸ σκότος, τὸ ὁποῖον τοὺς περιεκύκλωνεν. Ἀπεφάσισαν νὰ κάμωσιν ἓνα λύχνον μὲ ἄργιλον, τὸν ὁποῖον ἐξήραναν ἔπειτα, ἔθεσαν λίπος τάρανδου καὶ τὸν ἤναψαν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον οἰκονόμησαν ὅλας τὰς πρώτας ἀνάγκας των, διὰ πολλῆς δὲ σωματικῆς κινήσεως ἀπέφυγον τὴν ἀπονάρκωσιν καὶ τὸν θάνατον, ἀλλ' ὄχι ὅλοι, οἱ τρεῖς μόνον ὁ εἰς ὑπέκυψεν ὁ δυστυχὴς καὶ ἐτάφη ἐντὸς τῆς χιόνος!

Ἐξ ἔτη παρήλθον οὕτως, ἐξ ἔτη διέμειναν ἐκεῖ ταλαιπωρούμενοι, ἕως οὗ τέλος εἶδον μακρὰν εἰς τὸν ὀρίζοντα πανίκα. Πῶς νὰ ἐκφράσω τὴν χαρὰν των; Ὁ πλοίαρχος τοὺς παρέλαβε μετὰ πέντε ἐβδομάδας ἦσαν εἰς τὸν Ἀρχάγγελον. Ἡ σύζυγος τοῦ Χίμκωφ ἐκόντευσε νὰ πνιγῆ ἔρριφθῆ εἰς τὴν θάλασσαν νὰ τὸν ἀσπασθῆ.

— Εὐχαριστῶ, ἀγαπητὲ Λάξ, εἶπεν ὁ Μαρσέλ· θὰ ἐνθυμῶμαι πάντοτε τὴν διήγησίν σου.

XAVIER MARMIER

Μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας.

Ἐπειτὰ συνέχεται.

ΠΕΤΡΟΣ Ο Β' ΤΗΣ ΒΡΑΣΙΛΙΑΣ'

Κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος τῆς ΙΕ' ἑκατονταετηρίδος ὁ ναύαρχος Ἀλβάρος Καβράλ, χάσας τὸν δρόμον του πρὸς τὰς Ἰνδίας, προσήραξε κατὰ λάθος εἰς σκιερὰν καὶ ὀλοπράσινον παραλίαν, ἧς ἔλαβε κατοχὴν ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου αὐτοῦ Δὸν Ἐμμανουήλ, βασιλέως τῆς Πορτογαλλίας.

Ἡ χώρα αὕτη ὀνομάσθη Βρασιλία ἐκ τοῦ ἐν αὐτῇ ἀφθονοῦντος πολυτίμου ἐρυθροῦ ξύλου, τοῦ γνωστοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα βρασίλου, ἀπαραλλάκτως ὡς ἡ χειρσόνησος τοῦ Πέλοπος, Μωρέας, ἐνεκα τοῦ πλήθους τῶν μωρεῶν, καὶ ἡ πρωτεύουσα τῆς Πρωσίας Βερολίνον, (Behr-lin), ἦτοι Ἀρκουδοπολις, ἐκ τοῦ ἦθους τῶν πρώτων αὐτῆς οἰκιστῶν.

1. Προσεχῶς ἡ Ἐστία θὰ δημοσιεύσῃ σύντομον γεωγραφίαν τῆς Βρασιλίας.

σματα και αἱ σταφυλαὶ μετὰ τὸ εὐχυμον και θρεπτικὸν κρέας.

Ἄξιος ἀγωγὸς τοιοῦτου παιδὸς ἦτο ὁ σεβάσμιος και πολυμαθὴς ἐπίσκοπος Χρυσουπόλεως. Ἄλλ' ὁ ἀκράτητος πρὸς τὴν μελέτην ὀργασμὸς τοῦ μαθητοῦ περιώριζε συνήθως τὰ καθήκοντα τοῦ διδασκάλου εἰς τὴν υποχρέωσιν νὰ ἐνθυμίζῃ αὐτῷ καθεκάστην ὅτι, πλὴν τῆς ἀποκτητέως γνώσεων, ὁ ζῶν ἐν τῇ χοίκῳ τούτῳ κόσμῳ ἔχει και τρεῖς ἄλλας υποχρεώσεις, νὰ προγεύεται, νὰ δεῖπνῇ και νὰ κοιμᾶται.

Ἐνθὺ ὁ νεαρὸς ἡγεμὼν καθίστατο καθεκάστην ἀξιώτερος οὐ μόνον νὰ βασιλεύσῃ ἀλλὰ και νὰ κυβερνήσῃ, τὰ πράγματα τῆς αὐτοκρατορίας δὲν ἠκολούθουν τὸν εὐθὺν δρόμον. Ὁ πληθυσμὸς τῆς χώρας συνίστατο μέχρι τοῦ ἔτους 1830 ἐξ Εὐρωπαϊῶν ἀποίκων, γεωκτημόνων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, και ἐξ ἐντοπίων, μαύρων και μιγάδων, ἡσυχῶς ἀσχολουμένων περὶ τὴν καλλιέργειαν και τὸ ἐμπόριον τῆς σακχάρους και τοῦ καφέ. Μετὰ τὴν παραχώρησιν ὅμως συντάγματος, εἰς τὰς δύο ταύτας τάξεις φιλησύχων πολιτῶν προσετέθη και ἑτέρα, ἥτις, ἀντὶ νὰ καλλιερῆ ἢ νὰ πωλῇ τὸν καφέ, ἐπροτίμα νὰ τὸν πίνῃ ἔτοιμον, συζητοῦσα ἀπὸ πρῶτας μέχρι μεσονύκτων περὶ τοῦ μεγαλείου τῆς πατρίδος, τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐλευθέρου πολίτου, τῆς διοικητικῆς ἀποκεντρώσεως και τῆς ἀνάγκης ἀδόλου τοῦ συντάγματος ἐφαρμογῆς. Ἐπειδὴ δὲ ἡ Ἀγγλία φαίνεται προωρισμένη νὰ χρησιμεύῃ ὡς πρότυπον εἰς τε τοῦ ἀρχαίου και τοῦ νέου κόσμου τοὺς κοινοβουλευτικούς πιθήκους, οἱ θερμοὶ πατριῶται τῆς Βρασιλίας ἔκριναν εὐλογον νὰ διαιρεθῶσιν κἀκείνοι εἰς τῶνας και οὐθῶνας, ἐξ ὧν ἀπήλαυσεν ὁ τόπος ὡς πρῶτον εὐεργέτημα ἐμφύλιον πόλεμον, ποτίσαντα ἐπὶ πέντε συνεχῆ ἔτη δι' ἀφθόνου αἵματος τοὺς εὐδαίμονας ἐκείνους ἀγροὺς, οὓς ἔβρεχε πρότερον μόνος ὁ γόνιμος ἰδρὼς τοῦ γεωργοῦ.

Ἐν τοιαύτῃ εὐρίσκοντο τὰ πράγματα δεινώσει, ὅτε μεσοῦντος τοῦ ἔτους 1840, οἱ λεγόμενοι φιλελεύθεροι ἠττηθέντες εἰς τὰς δῆθεν ἐκλογὰς και μὴ ἀνεχόμενοι νὰ βλέπωσι τοὺς καλουμένους συντηρητικούς ἐντροφῶντας ἐπ' ἄπειρον εἰς τὸν παχύχλοον λειμῶνα τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἐσκέφθησαν νὰ προσλάβωσιν ἀκούσιον σύμμαχον τὸν νεαρὸν ἡγεμόνα, κηρύττοντες ἐνήλικα παῖδα δεκατετραετῆ. Εὐτυχῶς ὁ παῖς οὗτος ἦτο ἡ ζῶσα ἐνσάρκωσις τοῦ ποιητικοῦ ὄνειρου τοῦ Πετράρχου :

Frutto viril su giovanil fiore,
ἄριμος δηλ. καρπὸς ἐπὶ ἄνθους ἑαρινῶν.

* *

Τὰ ὄρια τῆς «Ἑστίας» δὲν συγχωροῦσιν ἡμῖν οὐδὲ κἂν τρέχοντες ν' ἀφηγηθῶμεν τὰ καθέκαστα τῆς τριακονταπενταετοῦς τοῦ Δὸν Πέτου βασι-

λείας. Ἀφίνοντες λοιπὸν τὴν χρονολογικὴν ἀφήγησιν, θέλομεν περιορισθῆ εἰς γενικὰς τινὰς σκέψεις, ὑφ' ὧν καταλαμβάνεται πᾶς ὁ ἐπισκοπῶν τὸ ἐξῆς περίεργον ἐν Βρασιλίᾳ κοινωνικὸν φαινόμενον, τὴν τάξιν δηλ., τὴν εὐνομίαν, τὴν ἐξω ὑπόληψιν και τὴν ὕλικὴν πρόοδον στερεομένης ἐν βραχεὶ χρόνῳ διὰ τῆς θελήσεως ἐνὸς μόνου ἀνδρὸς ἐν χώρᾳ μαστιζομένη ὑπὸ ἐμφυλίων πολέμων, κατοικουμένη ὑπὸ μιγάδος και διεσθαρμένου ὄχλου, και ἐγκλειούση εἰς τὸν ὑπέροτατον βαθμὸν ἀνεπτυγμένον πᾶν σπέρμα ἀποσυνθέσεως και καταστροφῆς.

Οἱ τερπόμενοι εἰς ἱστορικούς παραλληλισμοὺς πολλὰς δύνανται νὰ εὐρωσιν ὁμοιότητας και συμπτώσεις ἐν ταῖς τύχαις τῆς βρασιλιανῆς αὐτοκρατορίας και τῆς καθ' ἡμᾶς Ἑλλάδος. Ἀμφοτέραι ἐξηγέρθησαν ὑπὲρ ἐθνικῆς ὑπάρξεως κατὰ τὸ αὐτὸ ἀκριβῶς ἔτος 1821. Ἀμφοτέρων τὸ ἐπιχειρήμα ἐπολεμήθη ἐν ἀρχῇ ὑπὸ τῆς ἱερᾶς συμμαχίας τῶν ἐν Εὐρώπῃ ἡγεμόνων ὡς ἀποστασία κατὰ νομίμου καθεστῶτος. Ἡ ἔπειτα ἀναγνώρισις τῶν ἀποικίων τῆς νοτίου Ἀμερικῆς ἐχρησίμωσεν ὡς ἐπιχειρήμα εἰς τὸν Σατωβριάνδον και τοὺς περὶ αὐτὸν φιλέλληνας, ἵνα διεκδικήσωσιν ὁμοίαν λύσιν ὑπὲρ τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος. Ἡ τε Βρασιλία και ἡ Ἑλλάς, ἅμα τυχοῦσαι αὐθυπαρξίας, ἔσπευσαν νὰ ζητήσωσι και συνταγματικὴν συνθήκην, οὐδόλως ἀναλογισθεῖσαι εἰς ποίαν εὐρίσκοντο χαοτικὴν κατάστασιν και ἔκλυσι κοινωνικὴν. Τὸ αἰτούμενον ἀπέσπασαν ἀμφοτέραι διὰ συνομοσίας παρ' ἡγεμόνων ἐξίσου ἀγαπῶντων τὸν τόπον, οἵτινες ἐζήτησαν μετ' ὀλίγον νὰ ἐξουδετερώσωσι διὰ τῶν αὐτῶν περίπου μέσων τὰ δλέθρια κατὰ τὴν γνώμην των ἀποτελέσματα τοιοῦτου ἄωρου δωρήματος. Ποτισθέντες πᾶσαν πικρίαν ἔλαβον ἀμφοτέροι τὴν ἐξορίαν ὡς ἀμοιβὴν τῆς ἀφοσιώσεως αὐτῶν εἰς τὴν θετὴν πατρίδα. Μέχρι τοῦ σημείου τούτου ἡ σύγχρονος ἡμῶν ἱστορία και ἡ τῆς Βρασιλίας βαδίζουσι παραλλήλως, ἔκτοτε ὅμως. . . . ὁ μὲν Ὄθων ἔφυγεν ἄπαις, ὁ δὲ Πέτρος ὁ Α' ἀφῆκε φεύγων εἰς τοὺς Βρασιλιανούς Πέτρον τὸν Β'.

* *

Ὁ ὑπὸ τῶν λεγομένων φιλελευθέρων κηρυχθεὶς ἐνῆλιξ δεκαπενταετῆς αὐτοκράτωρ εὐρέθη ἀναλαβὼν τὴν ἐξουσίαν εἰς τὴν διάκρισιν ἀληθοῦς κοιματικοῦ θηριοτροφείου. Αἱ ἀντίπαλοι φατρίες ἐπάλαιον πρὸς ἀλλήλας δι' ἐφημερίδων, ἀγορεύσεων ἐν ὑπαίθρῳ, συνωμοσιῶν, λιβέλλων και καλπονοθεύσεων· οἱ δὲ ἠττώμενοι περὶ τὰς κάλπας κατέφευγον τὴν ἐπιούσαν εἰς τὰ ὄπλα. Εἰς τὴν ἐρημοῦσαν ἀπὸ πενταετίας τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Μεγαλορρίου (Rio-Grande) ἀνταρσίαν προσετέθησαν κατὰ τὸ 1842 οἱ ἐν Ἀγ. Παύλῳ και Μηνᾷ σπαραγμοί. Ἡ ἀδελφοκτονία ἔληξε μετὰ τριετῆ πόλεμον διὰ τῆς κατατροπώσεως τῶν ὁμοσπον-

ξής, συλλογισμός: « Ἀφοῦ οἱ ὑπήκοοί μου εἶναι ἀ-
 » γέλη μὴ γνωρίζουσα νὰ μεταχειρισθῆ τὴν ψήφον
 » τῆς, συνταγματικόν μου καθήκον εἶναι νὰ πα-
 » ραδώσω αὐτὴν ἀνυπεράσπιστον εἰς τοὺς κομμα-
 » τικοὺς λύκους. »

Στερεωθείσης τῆς τάξεως, ὁ αὐτοκράτωρ ἔστρε-
 ψεν ἅπασαν αὐτοῦ τὴν δραστηριότητα εἰς τὴν ἀ-
 νάπτυξιν τῶν ἀνεξαντλήτων πόρων τῆς αὐτο-
 κρατορίας, ὧν τὸ πλεῖστον μέρος ἔμενον ἄχρη-
 στον ἕνεκα τῆς παντελοῦς σχεδὸν ἐλλείψεως ὀ-
 δῶν καὶ διαπορθμεύσεως. Ἡ ἐγγύησις τόκου ἐ-
 πτὰ τοῖς ἑκατὸν ἤρκεσεν ἵνα καλυφθῆ ἐν βραχεῖ
 χρόνῳ ἡ ἀπέραντος ἐκείνη χώρα διὰ δικτύου σι-
 δηροδρόμων, καὶ συνδεδῆ μετὰ τῆς Εὐρώπης δι'
 ἀτμοπλοϊκῆς ἐταιρίας, ἐνῶ στολισκοὶ ἐλαφρο-
 τέρων σκαφῶν ἔσχιζον τὰ ὕδατα τῶν Ἀμαζόνων,
 τοῦ Μαδεΐρου καὶ τοῦ Μεγαλορόιου. Ἄμεσον εὐερ-
 γέτημα τῆς ἀρτισυστάτου συγκοινωνίας ὑπῆρξεν
 ὁ ἐν διαστήματι ὀλίγων ἐτῶν πενταπλασιασμός
 τῶν δημοσίων προσόδων. Οἱ πρὶν κωθροὶ Βρασι-
 λιῶται κατελήφθησαν ὑπὸ πυρετώδους πρὸς τὴν
 ἐργασίαν, τὴν βιομηχανίαν καὶ τὸν συνεταιρισμὸν
 ὀργανισμοῦ, πολὺ ὁμοιάζοντος τὸν πρὸ τριετίας κα-
 ταλαβόντα καὶ τὰς Ἀθήνας. Τὰ ἀποτελέσματα
 ὅμως αὐτοῦ ὑπῆρξαν ἐκεῖ πολὺ διάφορα τῶν
 παρ' ἡμῖν. Δὲν ἐννοῶ βεβαίως διὰ τούτου ὅτι, ἐν
 τῷ πληθει τῶ συστηθεισῶν τότε ἐταιριῶν, δὲν
 ὑπῆρχον καὶ ἐν Ῥίῳ Ἰανεῖρῳ ὀλίγαι τινες ὁμοιά-
 ζουσαι τὰς Ἀθηναϊκὰς· ἀλλ' ἐκ τῶν ἰδρυσάντων
 τὰς τοιαύτας πολλοὶ μὲν ἐπιλοξενήθησαν εἰς τὰς
 φυλακὰς, οὐδεὶς δὲ ἐφάνη εἰς τὰς αἰθούσας τῶν
 ἀνακτόρων τοῦ Χριστοδανῆ ἐπιδεικνύων τὸν ἀ-
 στέρα τοῦ Νοτίου Σταυροῦ. Ὁ Δὸν Πέτρος, ὠφε-
 λούμενος ἐκ τῆς πείρας τῶν ἀλλαχόυ συμβάντων,
 καλῶς ἐγνώριζεν ὅτι τοῦ κερδοσκοπικοῦ βεβήματος
 πρέπει ἐν κράτει ἀρτισυστάτῳ νὰ ἐπισκοπῆται
 ἡ διεύθυνσις καὶ νὰ ὀχυρώνονται αἱ ὄχθαι, ἵνα
 μὴ μεταβληθῆ εἰς χεῖμαρρόν ἐρημώσεως, ὡς συ-
 νέθη παρ' ἡμῖν.

Ἐνῶ τὸ πρὶν ἐνδιαίτημα τῶν κηφῆνων μετε-
 βάλλετο εἰς ἄσκνον κυψέλην μελισσῶν, ὁ αὐτο-
 κράτωρ, ἀπαλαχθεὶς τῶν πολιτικῶν περισπα-
 σμῶν, περιήρχετο τὴν Βρασιλίαν, ἵνα ἰδίους ὀμ-
 μασι ἐξετάσῃ τίνι τρόπῳ ἐδιοικουν οἱ κύριοι νο-
 μάρχαι τὰς ἐπαρχίας. Ὁ ἐνθουσιασμός μεθ' οὗ
 ὁ λαὸς ὑπεδέχετο τὸν λυτρώσαντα αὐτὸν ἀπὸ
 τῶν ὀνύχων τοῦ φατριασμοῦ καὶ δοτῆρα εἰ-
 ρῆνης καὶ εὐνομίας ἦτο ὄντως ἀπερίγραπτος.
 Τὴν διάβασιν αὐτοῦ μετέβαλλε πανταχοῦ, ἄ-
 νευ τοῦ ἐλαχίστου ἀστυνομικοῦ προγράμματος,
 ἡ ἀγάπη τοῦ λαοῦ εἰς θριαμβευτικὴν πορείαν.
 Ἄλλ' ὁ αὐτοκράτωρ ὀλίγιστον ἔδαπάνη χρόνον
 εἰς παρατάξεις, σταθμοὺς ὑπὸ ἀψίδας καὶ προσ-
 λαλιῶν ἀνταλλαγὰς. Ἐχων σημειωματάριον ἀνά
 χεῖρας συνέλεγεν ἀκριβῶς περὶ πάντων πληρο-
 φορίας, ἐξήταξε σχέδια ἐπαρχιακῶν βελτιώσεων
 ἢ ἠκροῶτο παράπονα ἀδικηθέντων· καθότι πρῶ-

τιστον αὐτοῦ μέλημα ὑπῆρξεν αἰείποτε ἢ ἐν τῷ
 κράτει του ἄμεμπτος ἀπονομή τῆς δικαιοσύνης
 καὶ ἐθεώρει ἑαυτὸν ὑπεύθυνον διὰ πᾶσαν ὑπὸ
 ὑπαλλήλου, οὗ ὑπέγραψε τὸν διορισμὸν, γενο-
 μένην κατὰχρησιν ἢ ἀδικίαν. Πολλάκις ἀναγι-
 νώσκοντες εἰς τὰς ἡμετέρας ἐφημερίδας τὰ ἐν
 Μεσσηνίᾳ ἄθλα τῶν ἐνόρκων, μαρτύρων, παρε-
 δρῶν καὶ ὑπουργικῶν φυγοδικῶν, τερπόμεθα ἀ-
 ναλογιζόμενοι ὁποῖαν σωτήριον ἐπιβρόχην ἤθελεν
 ἀσκήσει μίᾳ μόνῃ εἰς τὰ κομματικὰ ἐκεῖνα κα-
 ταγώγια μετὰ μάλιστα ἐμφάνισις τοιοῦτου ἀ-
 δεκάστου κριτοῦ.¹

Ἡ ἀνέφελος αὐτῆ εὐημερία, ἡ ἀπὸ δέκα ἡδὴ
 ἐτῶν διαρκουσα, ἐτράχη αἴφνης τῷ 1862 ὑπὸ
 τοῦ πρέσβους τῆς Ἀγγλίας, αὐθαίρετως ἀπαι-
 τοῦντος ἀποζημίωσιν ἐξακισχιλίων λιρῶν, πολὺ
 ὁμοιάζουσαν τὴν παρ' ἡμῶν ὑπὲρ τοῦ Πασιφίκου
 ἀπαιτηθεῖσαν καὶ διὰ τῶν αὐτῶν μέσων εἰσπρα-
 τομένην, ἥτοι διὰ διαταγῆς εἰς τὸν ναύαρχον
 τῆς εἰς τὰ νότια ὕδατα ἀγγλικῆς μοίρας νὰ
 καταλαμβάνῃ βρασιλικὰ πλοῖα μέχρις ἐξοφλή-
 σεως τοῦ ἄνω ποσοῦ. Ἡ ἀπαιτήσις ἦτο τοσοῦ-
 τον προφανῶς ἄδικος καὶ τῆς εἰσπράξεως ὁ τρό-
 πος αὐθαίρετος καὶ ἀγροίκος, ὥστε ὀλόκληρος
 τῆς πρωτευούσης ὁ πληθυσμός, ὑπὸ ἀδιηγῆτου
 καταληφθεὶς ὀργῆς, συνέβρευσεν ἀθρόος μετὰ
 σημαῖων ὑπὸ τὰ ἀνάκτορα, προσφέρων εἰς τὸν
 ἡγεμόνα τὴν περιουσίαν καὶ τὸ αἷμά του πρὸς
 ἐκδίκησιν τῆς γενομένης ὕβρεως. Ἀλλὰ τὰ ἀπέ-
 ραντα τῆς Βρασιλίας παράλια οὐδὲν ὑπῆρχε
 τότε νὰ ὑπερασπίσῃ ἀξιόμαχον πλοῖον, τὴν δὲ
 εὐθύνην καταστροφῆς βεβαίως οὐδεμία ἠδύνατο
 κυβέρνησις ν' ἀναλάβῃ. Ὁ αὐτοκράτωρ ἠναγκά-
 σθη νὰ ὑποκύψῃ, διὰ τοῦ τρόπου ὅμως τῆς ὑ-
 ποχωρήσεως κατήγαγεν ἀληθῆ θρίαμβον παρὰ
 τῇ κοινῇ γνώμῃ, διατάξας τὸν ἐν Ἀγγλίᾳ ἀντι-
 πρόσωπον αὐτοῦ νὰ βίβῃ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ
 Ἀγγλοῦ ὑπουργοῦ ἐξακισχιλίας λίρας καὶ νὰ
 καταλίπη αὐθημερὸν τὸ Λονδίνον.

Τὴν ἐπιούσαν τῆς ἀδόξου ταύτης ἀγγλικῆς
 νίκης, ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον τῆς Βρα-
 σιλίας μία ἀντήχει δρόφονος κραυγῆ· « Ἀπό-
 κτησις στόλου δι' ἐθνικῆς συνεισφοράς » καὶ
 αὐθημερὸν συνεστήθησαν ἐπιτροπαὶ πρὸς εἰσπρα-
 ξιν ἐράνων. Ἡ αὐτοκρατορία εἶχε πρόσδοτον δια-
 κοσίων ἑκατομμυρίων φράγκων, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ
 ἐπιχορήγησιν μόνον δύο. Ἐκ ταύτης ἔσπευσε νὰ
 προσφέρῃ τὸ πέμπτον, ἥτοι τεσσαρακοντάκις
 μυρία φρ. ἐτησίως καὶ διαρκῶς ὑπὲρ τοῦ στόλου.
 Τὸ βασιλικὸν παράδειγμα ἐμιμήθησαν ἡλεκτρι-
 σθέντες οἱ αὐλικοὶ, οἱ ὑπάλληλοι πάσης τάξεως
 καὶ ἀξιωματικοὶ παντὸς βαθμοῦ, νομίζοντες ὅτι
 εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς πατρίδος πρέπει πρῶτοι νὰ
 συνεισφέρουσιν οἱ ἐκ τοῦ ταμεῖου αὐτῆς ἀποζῶν-

1. Ἡ ὑπόληψις τοῦ Πέτρου Β' ἐπὶ εὐθυκρίαια εἶναι τοιαύτη,
 ὥστε ἐξελέγη παρὰ τῶν ἠνωμένων Πολιτειῶν ὡς διατη-
 τῆς κατὰ τὴν πολύκροτον περὶ Ἀ λ α β ἄ μ α ς διαφορῶν.

γεται δὲ, ὅτι οἱ πλείστοι υπερβαίνουν ὠχρίων-
τες τὴν φλιάν τοῦ φοβεροῦ ἐκείνου σπουδαστη-
ρίου. Ταῦτα γράφοντες κάλλιστα γνωρίζομεν
ὅτι τὸ συζητεῖν «de omni re scibili», ἤτοι ἡ
πανδαημοσύνη εἶναι χίμαιρα μεσαιωνική, ὁ δὲ
Δὸν Πέτρος, ὅσον σοφὸς καὶ ἂν ὑποτεθῆ, ἀδύνα-
τον εἶναι ὅλα νὰ τὰ γνωρίζῃ. Οὐχ ἤττον ὅμως
πιστεύομεν ὅτι διὰ τῶν ὁπῶν τοιοῦτου κοσκίνου
δυσκόλως ἤθελον περάσει οἱ παρ' ἡμῖν ἀπὸ πα-
νεπιστημιακῆς ἑδρας διδάσκοντες ὅτι «σκοπὸς
τῶν ἀεροστάτων εἶναι ἡ ἐγγυτέρω ἐξέτασις τῶν
ἀστέρων.»

Εἰς τοὺς ἀποροῦντας πῶς δύναται εἰς μόνος
ἄνθρωπος εἰς τόσας φροντίδας νὰ ἐπαρκῆ, ἡ
ἀπάντησις εἶναι ἀπλουστάτη. Ὁ αὐτοκράτωρ
ἐγείρεται καθεκάστην ἅμα τῇ αὐγῇ· ἐπειδὴ
δὲ ἀνισότης ἡμερῶν δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ εὐδαίμονι
ἐκείνῃ χώρᾳ, ἡ ἔγερσις αὐτοῦ συμπίπτει τακτι-
κῶς τὴν ἕκτην ὥραν, ἀπὸ ταύτης δὲ μέχρι τῆς
κατὰ τὸ μεσονύκτιον κατακλίσεως μεσολαβοῦ-
σιν ὥραι δεκαοκτώ, τὰς ὁποίας ὁ Δὸν Πέτρος
δαπανᾷ ἐργαζόμενος καὶ διασκεδάων. Ἄλλ' αἱ
ὥραι τῆς διασκεδάσεως, δαπανώμεναι εἰς περι-
πάτους εἰς τὰ ὄχρωματα, ἐπισκέψεις βιομη-
χανικῶν καταστημάτων, ἐμφανίσεις εἰς τοὺς συλ-
λόγους καὶ τὰ σχολεῖα καὶ συνδιαλέξεις ἐν αἰ-
θουσῇ χοροῦ μετὰ ξένων ἢ αὐτοχθόνων σοφῶν,
οὔτε διὰ τὸν αὐτοκράτορα οὔτε διὰ τοὺς ὑπη-
κόους αὐτοῦ δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ἀπολε-
σθεῖσαι. Τὸ τοιοῦτον σύστημα ἐνθυμίζει τὸν ἐν
ταῖς ἐπιστολαῖς τοῦ Λόρδου Chesterfield πρὸς
τὸν υἱὸν τοῦ ὀρισμὸν τῆς διασκεδάσεως· «Ἡ δια-
σκεδάσις λογικοῦ ὄντος δὲν συνίσταται εἰς τὴν
ἀποχὴν ἀπὸ πάσης ἀσχολίας, ἀλλ' εἰς τὴν
μετάβασιν ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλλην.»

Τὸν τοιοῦτον ὄντα καὶ τοιαῦτα κατορθώσαν-
τα βρασιλιανὸν ἡγεμόνα ἐνησμενίσθησαν οἱ βιο-
γράφοι, ἐξετάζοντες ἕκαστος αὐτὸν ἀπὸ διαφό-
ρου ἀπόψεως, νὰ παραβάλωσι πρὸς πλείστους
πολὺ ἀλλήλων διαφέροντας μονάρχας τῆς ἀρχαιό-
τητος. Οἱ μὲν πρὸς τὸν Οὐεσπασιανὸν, διότι ὡς
ἐκεῖνος ἐπούλωσε τὰς πληγὰς τῆς πατρίδος, οἱ
δὲ πρὸς τὸν Τίτον διὰ τὴν ἀγαθότητα τῆς καρ-
δίας, ἄλλοι πρὸς τὸν Αὐγουστον διὰ τὴν πρὸς
τὰ γράμματα καὶ τὰς ἐπιστήμας ἀγάπην. Ἄλλ'
ἡμεῖς δὲν ἀγαπῶμεν τὰς τοιαύτας συγκρίσεις,
εὐρίσκοντες πάντα τοιοῦτον, ἔστω καὶ δίκαιον,
παραλληλισμὸν, ζῶντος ἀνδρὸς πρὸς Ἕλληνα
ἢ Ῥωμαῖον, ἀπόζοντα σχολαστικότητος ἢ ὀρέ-
ξεως παρασήμου. Ἄντι λοιπὸν νὰ καταφύγωμεν
πρὸς ἀνάδειξιν τοῦ ἐνδόξου ἡμῶν ξένου εἰς κλασ-
σικὰς ἀναμνήσεις, προτιμῶμεν νὰ παραχωρήσω-
μεν τὸν λόγον εἰς τὴν εὐγλωττίαν τῶν γεγονό-
των καὶ τῶν ἀριθμῶν.

Ὅτε ἀνέβη ὁ Δὸν Πέτρος ἐπὶ τοῦ θρόνου, ἡ
Βρασιλία εἶχε πρόσδοον τεσσαράκοντα ἑκατομ-
μυρίων, σήμερον δὲ διακοσίων. Τῷ 1831 μὴ

ὑπάρχοντος οὐδὲ πῆχως ἀμαξιτῆς ὁδοῦ, μό-
νον μέσον συγκοινωνίας ὑπῆρχεν ἡ ῥάχισ τοῦ
ἡμίονου· σήμερον δολοκλήρος ἡ χώρα διασχίζε-
ται ὑπὸ ἀμαξιτῶν λεωφόρων καὶ ὁ συριγμὸς τοῦ
ἀτμοῦ ἀντηχεῖ εἰς τὰς ἐρημίας ὅπου χθὲς ἀν-
τήχει μόνος ὁ τοῦ ψιττακοῦ καὶ τοῦ κροταλίου.
Ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς βιομηχανίας, τοῦ ἔμπο-
ρίου, τῆς ναυτικῆς δυνάμεως, τῆς παιδείας καὶ
τῆς εὐημερίας ἡ ἀρτιγέννητος Βρασιλιανὴ αὐτο-
κρατορία ἐλαττοῦται μόνων τῶν Ἠνωμένων Πολι-
τειῶν, τῶν πρεσβυτέρων αὐτῆς κατὰ ἡμισυν αἰῶνα,
καὶ σπεύδει νὰ τὰς φθάσῃ. Τὴν ὁδὸν ταύτην πρὸς
τὴν πρόδοον διήνυσεν ἡ Βρασιλία καὶ ἐφθασεν ἐ-
κεῖ ὅπου σήμερον εἶναι, κατὰ τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς
χρονικὴν περιόδον καθ' ἣν καὶ οἱ Ἕλληνες ἡμεῖς,
ἀναχωρήσαντες ἐκ τοῦ αὐτοῦ σημείου ἐφθάσα-
μεν ὅπου σήμερον εὐρίσκόμεθα. Ἐκθέσαντες ἤδη
ἀνωτέρω κατὰ πόσον αἱ πολιτικαὶ περιπέ-
ται, δι' ὧν διήλθον ταυτοχρόνως σχεδὸν τὰ δύο
ἔθνη ὁμοιάζουσι πρὸς ἀλλήλας, διαφέρουσαι μό-
νον κατὰ τὴν λύσιν, μένει ἡμῖν μόνον νὰ προσθέ-
σωμεν ὅτι ὁ μιγὰς τῆς Βρασιλίας πληθυσμὸς εἶναι
ἀσυγκρίτως τοῦ τῆς Ἑλλάδος χείρων, πολὺ δὲ τῶν
ἡμετέρων ἀγριώτεροι οἱ κομματάρχαι, τέσσαρας
κατὰ σειρὰν ἐγείραντες αἰματηρὰς ἐκπαστάσεις,
τὰς ὁποίας διεδέχθη ἐξωτερικὸς πόλεμος ὀκτὼ
διαρκέσας ἔτη. Ἀλλὰ πάσας τὰς πληγὰς ἤρ-
κεσε νὰ ἐπούλωσῃ ὁ ἅγιος ἰδρὼς τοῦ γεωργοῦ,
ἅμα κατάρθωσεν ὁ αὐτοκράτωρ ν' ἀσφαλίσῃ τὸ
προῖον αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ὀνύχων τοῦ βδελυροῦ κη-
φῆνος. Ἡ ἐξασφάλισις αὕτη ἀποτελεῖ καθ' ἡμᾶς
τὸν κάλλιστον τοῦ στέμματος τοῦ Δὸν Πέτρου
μαργαρίτην. Τὴν Βρασιλιαν ἔσωσε καὶ ἐδόξασεν ὁ
καφεὶς, ὡς ἠδύνατο ἴσως νὰ σώσῃ καὶ τὴν Ἑλ-
λάδα ἡ σταφίς, ἂν εὐρίσκετο καὶ παρ' ἡμῖν ὁ
δυνάμενος νὰ θέσῃ τὸν κηφῆνα πρὸ τοῦ διλήμ-
ματος, ἢ νὰ σκάψῃ ἢ ν' ἀποθάνῃ τῆς πείνης.

Φοβούμενοι μὴ καὶ πάλιν ἐκ παρεξηγήσεως
κατηγορηθῶμεν ὡς ἀποκλίνοντες πρὸς τὸν ἀπο-
λυτισμὸν, περαίνομεν τὴν βιογραφικὴν ταύτην
μελέτην δι' ἐπιχειρήματος πηγάζοντος ἐξ αὐτῆς
ὑπὲρ τῶν συνταγματικῶν θεσμῶν, τοῦ ἐξῆς: ὅτι
ἐκ πάντων τῶν πολιτευμάτων μόνον τὸ κατὰ
σύνταγμα, διχάζον εἰς δύο ἴσα μέρη τὴν ἐξουσίαν,
σκαλεύει τὰ ἔθνη ἐπὶ διπλῆς ἀγκύρας, ὧν μία
μόνη, ἂν τύχῃ σερὰ, ἀρκεῖ πρὸς σωτηρίαν. Διερ-
χόμενοι τὰς δέλτους τῆς συγχρόνου ἱστορίας,
βλέπομεν τὴν μὲν Ἀγγλίαν κατορθοῦσαν δι' ἀ-
γαθοῦ κοινοβουλίου νὰ ὑψωθῇ εἰς τὸ ἄωτον τῆς
εὐημερίας ὑπὸ τὸ σκῆπτρον αἰσχροῦ βασιλέως,
τὴν δὲ Βρασιλιαν ἀναδύουσαν ἐκ τοῦ χάους διὰ
τῆς ἀρετῆς ἐνὸς μόνου ἀνδρὸς, κατισχύοντος ὀλο-
κλήρου κομματικοῦ θηριοτροφείου. Ἀλλὰ τὰ δύο
ταῦτα παραδείγματα, ἐνῶ τόσον εὐγλωττῶς ὑ-
πὲρ τῶν ἐλευθέρων θεσμῶν συνηγοροῦσιν, ἀπο-
δεικνύουσι συγχρόνως πόσον ἀδικαιολόγητος εἶ-
ναι συνταγματικὸς βασιλεὺς, ἀποδίδων τὴν ἀ-